

אקדמות מילין

חלק הארי של הגיליון המונח לפניכם מוקדש לעיסוק בנושא ההלכה ותמורותיה. כמה ממאמרי הגיליון עוסקים בנושא זה במובנו הרחב, בחברות שונות ומנקודות מבט שונות. יואב שורק כותב על שמירת מצוות ב"חברת חולין" - שמירה שהוא מכנה מאווררת וטבעית יותר, שתפקידה ליצור קומה שלמה של עולם רוחני עשיר ומורכב וסולם ערכים מפותח. הרב ד"ר יצחק ליפשיץ כותב על התמורות שעבר היחס להלכה בחברה החרדית ועל התנועה שעדיין מתקיימת בה מחברה שמעמידה בראש הסולם את חברת הלומדים לחברה שמעמידה בראש מעייניה הקפדה קיצונית על שמירת הלכה וחמורותיה. הרב ד"ר יהודה ברנדס מתאר במאמרו תהליכים פנימיים של מעבר מקוואליטיקה (עולם הדרוגמאות) להכללה בניסוח הלכת חכמים, והוא מדגים תהליכים אלה בהלכת מוקצה בשבת, תוך שהוא עומד על משמעותם.

הרבה והחוקרת הקונסרבטיבית דיאנה וילה מכניסה את קוראי אקדמות אל מאחורי הקלעים של הפסיקה הקונסרבטיבית בת ימינו, עקרוניתיה ותהליכים המתרחשים בתוכה. ד"ר מוטי קדר וד"ר נסיה שמר מציגים תמונה מרתקת של תמורות וחדשנות בתוך ההלכה האיסלמית סביב נושא מעמד האישה ודיני נישואין בחברה זו. אריאל פינקלשטיין מציג חלופה הלכתית ומטא-הלכתית לספר תורת המלך, ועו"ד רחל ווזנר כותבת מנקודת מבט מפתיעה, אישית ומשפטית, על ההפרדה בין המינים בקווי ההפרדה "מהדרין" - ומתייחסת בדבריה גם להיבט ההידור בהלכות צניעות הקיים בפרשה זו. למאמר זה מגיב ד"ר אביעד הכהן.

שניים ממאמריו של הגיליון הנוכחי עוסקים בימים הנוראים. ד"ר אלון גושן כותב על ראש השנה בקרב חסידי ברסלב באומן, ואופיר אחימאיר מבקש להנהיר את מושג התשובה של היחיד בהקשר של הגותו של הראי"ה קוק. הוא מתייחס לראייתו של פרופ' מרדכי רוטנברג את מושג התשובה כדיאלוג פנים-אישייתי שעורך המטופל באופן רטרואקטיבי כלפי עברו וטוען לקשר בין גישה זו לתיאוריית "מיזוג האופקים" של ההרמנויטיקן הנס גאורג גדמר, המציעה תשתית פרשנית חשובה הן לתורת הרה-ביוגרפיה של רוטנברג והן לתפיסת התשובה של הרב קוק.

מאמרו של דוד ליכרמן על פניה השונות של ברית המילה, ומאמרו של יעקב נגן על התכלת בציצית, חותמים את פרק המאמרים של הגיליון.

באגף התגובות מובא דיון סוער בין פרופ' דוד הנשקה לפרופ' דניאל סטטמן בעקבות מאמר הביקורת שכתב פרופ' דוד הנשקה באקדמות כו על שו"ת ההתנתקות מאת הרב יובל שרלו. בביקורות הספרים בגיליון כותב ד"ר שלמה טיקוצינסקי על ספרו של בנימין בראון, החזון איש: הפוסק, המאמין ומנהיג המהפכה החרדית, ואיתן אברמוביץ סוקר את ספרו של הרב שג"ר, בצל האמונה: דרשות ומאמרים לחג הסוכות. אנו מאחלים לכולכם קריאה מהנה, ושנה טובה, פורייה ומבורכת.

העורכים